

Першочергового вирішення на рівні держави потребують такі питання:

1. Склад доходів Державного бюджету України.

Спрямування коштів від сплати екологічного податку у спеціальний фонд Державного бюджету України, відновлення Державного фонду охорони навколишнього природного середовища та цільове спрямування коштів від сплати екологічного податку на реалізацію природоохоронних заходів

Екологічного податку, що справляється за викиди в атмосферне повітря двоокису вуглецю стаціонарними джерелами забруднення зарахувати до екологічного податку з відповідним розподілом до державного та місцевого бюджетів.

Відновлення нормативів розподілу коштів від сплати екологічного податку, збільшення надходжень до спеціального фонду охорони навколишнього природного середовища обласного бюджету (20 – державний, 55 – обласний, 25 - місцевий).

2. Виділення коштів з Державного бюджету України для поетапного фінансування робіт з рекультивації порушених земель та екологічної реабілітації території (гірничо-хімічних підприємств).

Приклад Львівщини. Унаслідок довготривалої діяльності гірничо-хімічних підприємств (Роздільського ДГХП "Сірка", Яворівського ДГХП "Сірка", ДП "Подорожненський рудник", Стебницьке ДГХП «Полімінерал») на території області утворено майже 100 млн. тонн різних відходів (фосфогіпс, відходи збагачення сірчанних руд, розсоли, закислі води, залишки сірки, кислот.

31-3766/0/2-19 від 28.10.2019

арк.1

каталізаторів та інших хімічних сполук, у тому числі завезені з інших країн (угорські гудрони), які забруднюють ґрунти та води басейну прикордонних річок Дністер та Сян. Окрім того, виникли непрогнозовані техногенні явища пов'язані з карстоутворенням та змінами гідрологічної ситуації, що загрожує екологічною катастрофою в області.

Друга проблема гірничо-видобувної галузі є терикони. Їх можна порівнювати з невеликими «сплячими» вулканами, що викидають в атмосферу приблизно той же спектр речовин – сульфатну кислоту, сірководень, амоніак, метан, двоокис азоту, карбонатну кислоту і чадний газ. Основним компонентом викидів є водяна пара. Разом з парогазовими викидами в атмосферу з боку териконів можуть потрапляти леткі сполуки токсичних елементів – ртуті, миш'яку, кадмію тощо.

На території Червоноградського вугільного району накопичено близько 85 млн м³ породних відвалів вугільних шахт. Основним видом відходів є порожня порода, яка супроводжує процес видобування вугілля або вилучається під час його збагачення. Ця порода часто вміщає підвищену кількість вугілля, яке самозаймається і випалює її.

Самі терикони і ореоли розсіювання забруднюючих речовин в ґрунтах слугують джерелами забруднення водного середовища сульфатами і токсичними компонентами. При цьому забруднюється поверхневий стік, що вилуговує розчинні сульфати з поверхні териконів та ґрунтів, і підземні води в процесі інфільтрації забруднених атмосферних опадів.

Для стабілізації екологічної рівноваги та з метою недопущення виникнення надзвичайної ситуації на прикордонній з Євросоюзом території, просимо розглянути можливість виділення коштів з Державного бюджету України для поетапного фінансування робіт з рекультивації порушених земель та екологічної реабілітації території.

3. Внести зміни до Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення»

Необхідне посилення заходів, спрямованих на боротьбу з порушеннями вимог природоохоронного законодавства (Пропозиції щодо змін у додатку на 41 арк.).

4 . Закон України «Про управління відходами»

Законопроект дасть можливість запровадження ієрархії управління відходами та розширеної відповідальності виробника, системи довгострокового планування управління відходами на національному, регіональному та місцевому рівнях, впровадження інформаційної системи управління відходами та Національного переліку відходів, а також має сприяти залученню інвестицій у цю сферу, створенню сучасної інфраструктури, а також зменшенню кількості об'єктів управління відходами, що не відповідають вимогам законодавства.

Аналіз статистичних спостережень свідчить, що протягом останніх років у галузі управління відходами в Тернопільській області, як і в цілому по Україні, дуже низький рівень перероблення та утилізації твердих побутових відходів та відходів I-III класів небезпеки.

Законодавством не врегульовано економічні механізми стимулювання на державному рівні діяльності суб'єктів господарювання, пов'язаної з утилізацією та знешкодженням відходів I-III класів небезпеки, заміщення первинних природних ресурсів за рахунок використання відходів виробництва та вторинної сировини.

Відсутня ефективна система обліку та звітності у сфері управління відходами, не діє норма чинного Закону України «Про відходи» щодо видачі дозволів на здійснення операцій у сфері поводження з відходами.

Пропозиції :

1. Прийняття рамкового законопроекту про управління відходами, а також базових законопроектів про захоронення відходів, про спалювання відходів, про муніципальні відходи, про відпрацьовані нафтопродукти, про тару та упаковку, про відходи електричного та електронного обладнання, про батареї та акумулятори.
2. Прийняття законопроектів, які б запроваджували економічні механізми для стимулювання:
 - створення об'єктів інфраструктури з оброблення відходів;
 - використання відходів сільського господарства для виробництва високоякісних органічних добрив, біопалива, електричної та теплової енергії; заміщення первинних природних ресурсів за рахунок використання відходів виробництва та вторинної сировини.

5 . Про моніторинг атмосферного повітря

На даний час дуже актуальними для суспільства та галузей економіки є питання моніторингу довкілля. Функціонування державної системи моніторингу довкілля регулюється нормативним актом Кабінету Міністрів України, зокрема постановою від 30 березня 1998 року №391.

На нашу думку цей документ не відповідає вимогам часу, реально система моніторингу довкілля як цілісний механізм не працює, суб'єкти моніторингу довкілля після їх багаторазових реорганізацій, ліквідацій, перетворень працюють несистемно, спостереження здійснюються з використанням відомчих методик, які не є уніфікованими на загальнодержавному рівні. На даний час відсутній єдиний координаційний центр моніторингу довкілля для об'єднання суб'єктів моніторингу.

Також з набрання чинності постанови Кабінету Міністрів України від 14.08.2019 №827 «Деякі питання здійснення державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря» обласним державним адміністраціям доручено у тримісячний строк визначити у своєму складі структурний підрозділ, що виконуватиме функції органу управління якістю атмосферного повітря.

Згідно з підпунктом 4 пункту 5 Положення про Міністерство енергетики та захисту довкілля України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.01.2015 №32 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 18.09.2019 №847) Мінекоенерго відповідно до покладених на нього завдань інформує та надає роз'яснення щодо реалізації державної політики з питань, що належать до його компетенції.

Пропозиції :

Враховуючи вищезазначене, з метою застосування уніфікованого підходу до реалізації обласною державною адміністрацією повноважень щодо проведення моніторингу та здійснення державного управління в галузі охорони атмосферного повітря, пропонуємо розробити та надати рекомендації, зокрема стосовно процедури визначення органу управління якістю атмосферного повітря відповідної зони (агломерації) і покладених на нього повноважень та механізму здійснення спостережень за рівнями забруднювальних речовин в атмосферному повітрі. При цьому необхідно врахувати, що у структурних підрозділів обласної державної адміністрації не передбачені спеціалізовані лабораторії, обладнання, фахівці для реалізації заходів моніторингу.

6. Закон України «Про природно-заповідний фонд України»

Розширення мережі заповідних територій залежить від надання погодження на створення територій та об'єктів природно-заповідного фонду землевласників і землекористувачів (постійних земле- та лісокористувачів, сільських, селищних, міських рад). В Україні відсутній механізм відшкодування власникам земельних ділянок їх вартості для вилучення територій під об'єкти природно-заповідного фонду, що ускладнює і гальмує процедуру заповідання особливо-цінних комплексів.

7. Створення реабілітаційних центрів для тварин і птахів.

Уряд підтримав законопроект Мінприроди про заборону експлуатації в цирках диких тварин. Проте відсутня процедура, яка регламентує створення та утримання реабілітаційних центрів. Отже, постає питання куди прилаштовувати вилучених тварин?

Пропозиції:

Розробити та затвердити «Положення про створення реабілітаційних центрів для диких тварин та птахів», а також забезпечити процедуру фінансування їх створення та утримання.